

Sjurður Skaale

Kristindómur og kirkja í stjórnarskipanini

Svar til Hergeir Staksberg

Hergeir Staksberg er misnøgður við tað, sum uppskotið til stjórnarskipan sigur um trúarfrælsi. Hann tekur í grein um dagarnar fleiri viðkomandi spurningar upp og sigur, at tey, sum vara av uppskotinum, "skylda bæði mær og Føroya fólki eina frágreiðing", sum hann tekur til.

Eg skal her svara fyri meg.

Fyrsta stykkið í greinini heldur Hergeir vera í lagi. Har stendur, at "Øll eiga rætt at trúgva og útinna sína trúgv".

Men hann er sera misnøgður við annað stykki, sum sigur, at "Kristnitrúnni kunnu verða veittar serligar sømdir, tó uttan at gera seg inn á aðrar fatanir."

Hergeir heldur, at hetta er at geva kristindóminum serstatus- og at tað í sjálvum sær ER at gera seg inn á aðrar fatanir.

Og so spyr hann, "hví kristindómurin verður raðfestur hægri enn alt annað í eini paragraff, sum skal tryggja okkum, at alt er á jøvnum føti."

Hergeir hevur rætt. Her verður gjørdur munur á.

Men tað haldi eg vera í lagi. Tí tað er ikki soleiðis, at kristindómurin púra tilvildarlaga verður valdur burturúr, soleiðis sum Hergeir vil gera tað til, tá hann samanber tað við at geva "fólki við gummiskóm, bláum kovboybuksum og einum kambi í reyvalummanum" serligar sømdir.

Føroyar hanga ikki í leysari luft. Vit standa á einum mentanarligum grundvølli - og hesum grundvølli er kristindómurin partur av. Hann hevur í øldir verið tann avgerandi fatanarkringurin í Føroyum - bæði hjá kristnum og heidnum.

Tað sæst t.d. aftur í okkara álmanakka. Vit hava

øll - bæði kristin og ateistar - júst hildið frí, tí tað var hvítusunna. Vit halda eisini øll somul bæði jól og páskir og sunnudag. Og tað byggir alt á kristindómin. Vit kundu sagt, at okkara álmanakki gevur kristindóminum "ser-sømdir".

Í okkara dagligu talu tosa vit um, at »tað er sum Dávid móti Goliath«, »hann hevur eitt Jobs tol« ella at »tað er sum at kasta perlur fyri svín« og mangt, mangt annað. Eisini tað byggir á kristindómin. Vit hava kristni í skúlanum - ikki tí tað skal prædikast, men tí børnini skulu læra um ein part av upphavinum til okkara mentan.

Bæði tilvitað og ótilvitað byggir okkara samfelag á kristindómin - og at tað endurspeglast í stjórnarskipanini, er eftir mínum tykki bæði náttúrligt og neyðugt.

Fólkakirkjan

Hergeir er eisini ónøgður við triðja stykki í hesi greinini, har tað stendur, at "Fólkakirkjan eigur lut eftir gomlum siði."

Hann spyr m.a. "hvønn lut og hvønn sið er talan um", og um endamálið er at tryggja, at "mann ongantið kann loysa kirkju frá statí".

Her eri eg samdur við Hergeiri! Hóast orðingin er opin og gevur góða rúmd fyri tulkningum, so er hon óneyðug.

Eg havi tí, við hesum grundgevingum, skotið upp, at greinin verður strikað:

"Spurningurin um, hvørja støðu fólkakirkjan skal hava í samfelagnum, er sera stórur og prinsipiellur. Í Svøríki hava tey valt at skilja sundur kirkju og stat, og hesin spurningur verður nógv umrøddur í øllum vesturheiminum. Í Føroyum er spurningurin ikki minst viðkomandi orsakað av, at ein

stórur partur av trúarlívinum fer fram aðrastaðni enn í fólkakirkjunum. Tað snýr seg sostatt ikki bara um sekularisering ella ikki - tað snýr seg eisini um, hvørt vit í stjórnarskipanini skulu áseta, at ein kirkja skal takast fram um aðrar.

Tað stendur greitt, at kristnitrúnni kunnu verða veittar serligar sømdir. Og tað er heilt natúrligt, tá vit hava í huga okkara søgu og mentan. Men í stk. 3 fara vit víðari og taka eina kirkju fram um aðrar. Millum hesu bæði er ein prinsipiellur munur.

Vit eiga eisini at hava í huga, at fyri tað, um tað ikki stendur í stjórnarskipanini, at so skal vera, so er eingin forðing fyri, at fólkakirkjan

eisini í framtíðini fer at eiga lut eftir gomlum siði. Stendur tað ikki, KANN tað vera so. Stendur tað, SKAL tað vera so."

Eg kann leggja afturat, at ein av teimum lutum, sum fólkakirkjan eftir mínum tykki IKKI skal eiga "eftir gomlum siði", er tann primera skrásetingin av børnum.

Tað hevði verið løgið fyri meg, um eg skuldi í salin hjá Jehova vitnum at skrásett mitt barn. Og eg veit, at summir ateistar og fríkirkjufólk ikki halda tað vera rætt, at ein kirkja, sum tey ikki hoyra til, skal hava hetta um hendi. Hetta átti - sum fleiri prestar eisini hava víst á - at verið ein uppgáva hjá fólkayvirlitinum.

Jákup á Stongum
Arkitektúr

»Nú fær tórsvøllur altjóða dóm«

Yvirskriftin er tikin av baksiðuni á Dimmu 07.06.2011

Undir yvirskriftini er mynd og undir myndini stendur skrivað: "Soleiðis skal tað síggja út í framtíðini, tá ið man kemur gangandi niðan við viðarlundini framvið hvíðarheiminum Neina og skal til Tórsvøll. Eftir ætlan skulu Bridgehúsið og hinir bygningarnir framvið Gundadalsvegnum takast niður, og ístaðin verður eitt opið pláss, sum skal virka sum inngongdin til Tórsvøll."

Og sum skrivað stendur, sæst á myndini eitt stórt svart asfalterað forpláss, helst ætlað til parkering, og í baksýni stendur ein av hesum her ófantaliga tungu, modernaðu kubistisku og fólkaskýggjandi kassunum, og tekur ímóti, í skriggjandi andsøgn til túrin niðan úr Havnini, framvið Neinu og viðarlundini.

Á forsiðuni er onnur mynd. Myrk og døpur við somu svørtu asfalteraðu forgrund. Alt uppbyggt fyri at pallseta fyra risamastrar í 15 milliónaklassanum inn í heilaða templið Tórsvøll, har er alljóst meðan gluggarnir í smáu havnarhúsum lúsa sum eygu á útistongdum revum.

Bert lúsin útlendsk er... og tað er hon so tibetur. Hetta kundi Havnin, við sínum fólki, gjørt betur!

Einaferð varð vøllurin á Eiði valdur til vakrasta stað til fótból og Svagaskarð stendur lítið aftanfyri. Runt landið finnur tú vøll um vøll, liggjandi natúrvakurt og innbjóðandi. Í stórari andsøgn til nýggja Tórsvøll, er tað langa ljósa føroyska summarnáttin sum myndar spælið.

Í Havn liggur ovari vøllur í Gundadali vakrast. Verandi Tórsvøllur spilti

spælið. Tilvildarlaga lagdur, og rundanum helt tilvildin fram. Bygdur úr pappmashe, kann hann lætt rívast niður, ongin grund er til at skera hann út í papp.

Geri Ovara vøll í Gundadali um til Tórsvøll. Her eru HB- og B36-húsið. Byggi FSF-hús ímillum og byggi nýtt fólkavinarligt áskoðaraskýli hinumegin. Lati hendan tykkara altjóða leikvøll lata seg upp oman móti Havnini har forplásið er verðandi Tórsvøllur og Niðari vøllur - sum venjingarvøllir - skryðdir í grønum og í grønum bundnir saman við Neinu og viðarlundini.

Saktans klára tit at byggja Listasavnið út í hesi gráu grønsónu eisini.

Høllin á Nabb er ein av fáum byggivørðum í Havn, ikki byggilistarliga men í staðseting. Sanniliga hevði hon eisini verið glað fyri at verandi Tórsvøllur varð friðarlig grønsóna, umgird av "double upp" Gundadalshøll og speglvendari fimishøll!

Skilji hvør ið skilja vil. Men í síðsta enda byggja tit havnarmenn landsstadion til okkum bygdamenn. Onki rokni eg við at tit leita tykkum út á bygd eftir arkitektum, men skal Havnin verða eitt kraftsentur fyri at fáa vælútbúgvandi fólk heim aftur á klettarnar, so gerið nyttu av teimum sum tit longu hava!

Eitt er heilt vist: bygda-fólk letur seg ikki lokka av Dinosaurum, hvørki tí fyrsta ella tí síðsta. Og um bygdarfólk ikki tíma at vitja tykkum. Hvør skal so?